

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Σχέδιο Εθνικού Κλιματικού Νόμου

Οκτώβριος 2021

1.

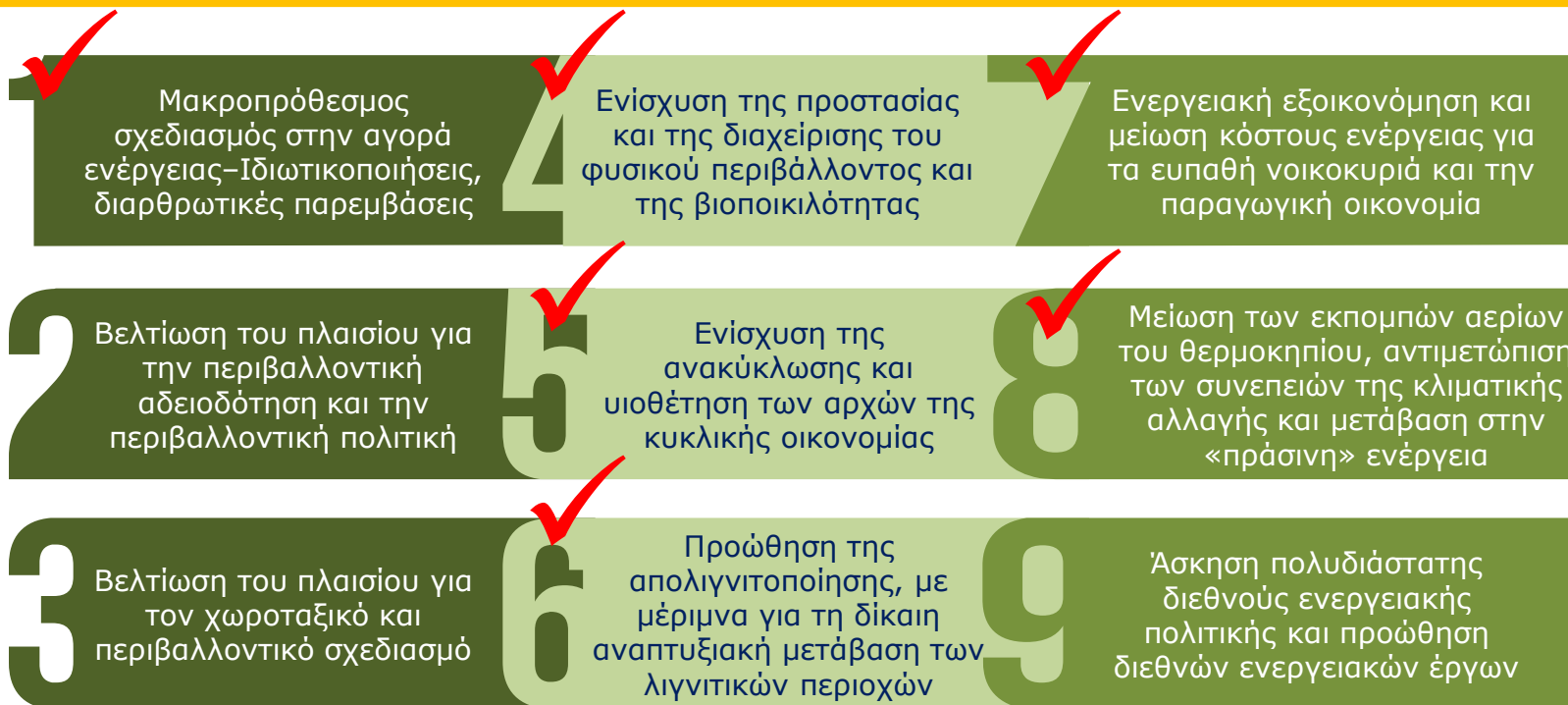
Εισαγωγή

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Οι Βασικές Προτεραιότητες του Υπουργείου

Το νομοσχέδιο υποστηρίζει την επίτευξη των 6 από τις 9 βασικές προτεραιότητες του Υπουργείου

2.

Ορισμός & Βασικοί Στόχοι

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Ο Κλιματικός Νόμος ορίζει το θεσμικό πλαίσιο για τη σταδιακή μείωση των ανθρωπογενών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου με σκοπό την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας το 2050, καθώς και για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

Ουσιαστικά πρόκειται για τον Οδικό Χάρτη που θα υιοθετήσει η χώρα προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050

Βασικοί Στόχοι του Σχεδίου Εθνικού Κλιματικού Νόμου

Μακροπρόθεσμος Στόχος

Το αργότερο έως το έτος 2050 η Ελλάδα θα καταστεί κλιματικά ουδέτερη, που σημαίνει ότι οι εκπομπές από τις πηγές και οι απορροφήσεις από τις καταβόθρες των αερίων του θερμοκηπίου θα έχουν ισοσκελιστεί έως το έτος 2050

Ενδιάμεσοι Στόχοι

2030: Επιδιώκεται μείωση καθαρών εκπομπών κατά 55% σε σχέση με το 1990, (λαμβάνοντας υπόψη τις προβλέψεις του ΕΣΕΚ)
2040: Επιδιώκεται μείωση καθαρών εκπομπών κατά 80% σε σχέση με το 1990, (λαμβάνοντας υπόψη τις προβλέψεις του ΕΣΕΚ)

3.

Προϋπολογισμός Άνθρακα

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

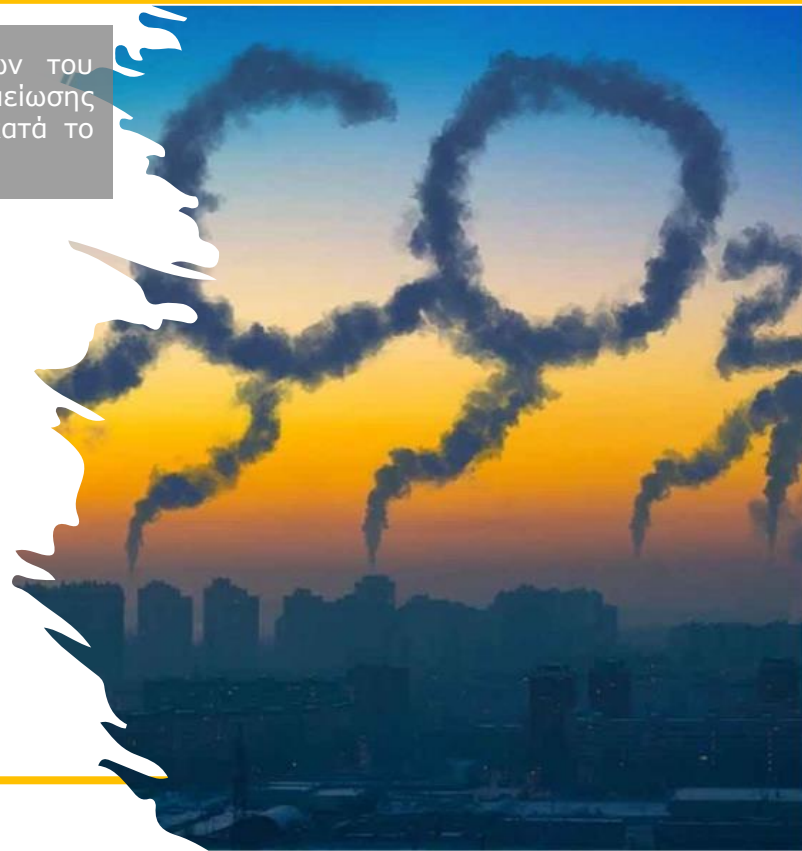
Προϋπολογισμός Άνθρακα

σαν το εργαλείο παρακολούθησης της πορείας επίτευξης των κλιματικών στόχων

Οι κλιματικοί προϋπολογισμοί αποτελούν τη συνολική ποσότητα αερίων του θερμοκηπίου που μπορεί να εκλυθεί εντός μιας πενταετίας και ο στόχος μείωσης υπολογίζεται ως ο ετήσιος μέσος όρος της κάθε πενταετούς περιόδου, κατά το πρότυπο του αγγλικού κλιματικού νόμου (UK Climate Change Act).

Χρησιμοποιείται ο Προϋπολογισμός Άνθρακα ως εργαλείο παρακολούθησης της πορείας επίτευξης των κλιματικών στόχων που:

- I.** Προσδιορίζει τις πραγματικές εκπομπές Αερίων του Θερμοκηπίου στην ατμόσφαιρα.
- II.** Επιτρέπει τον καλύτερο έλεγχο και παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης των κλιματικών στόχων.
- III.** Επιτρέπει τον καλύτερο σχεδιασμό της πολιτικής και της λήψης επενδυτικών αποφάσεων
- IV.** Εισάγει ένα νέο εργαλείο για την εμπλοκή διαφορετικών τομέων της οικονομίας.

Θέσπιση διαδικασίας κατάρτισης τομεακών προϋπολογισμών άνθρακα

Θεσπίζεται η διαδικασία κατάρτισης τομεακών προϋπολογισμών άνθρακα πενταετούς διάρκειας για τους βασικούς τομείς της οικονομίας:

1. παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας & θερμότητας,
2. μεταφορές,
3. βιομηχανία,
4. κτίρια,
5. γεωργία και κτηνοτροφία,
6. απόβλητα,
7. χρήσεις γης αλλαγές χρήσεων γης και δασοπονία.

Από το άθροισμα των τομεακών προϋπολογισμών προκύπτει ο συνολικός Προϋπολογισμός Άνθρακα για τη χώρα.

Ως καταληκτική ημερομηνία για την απο-λιγνιτοποίηση του ενεργειακού μίγματος της χώρας ορίζεται η 31η Δεκεμβρίου 2028.

Η καταληκτική ημερομηνία θα επανεξεταστεί έως το 2023 με σκοπό την επίσπευσή της υπό την προϋπόθεση της διασφάλισης της επάρκειας ισχύος και της ασφάλειας εφοδιασμού.

4.

Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή

Αρμοδιότητας Νέου Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης & Πολιτικής Προστασίας

1

Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠΚΑ)- Καταρτίζεται από το Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, εγκρίνεται με πράξη Υπουργικού Συμβουλίου μετά από διαβούλευση 30 ημερών και αξιολογείται τουλάχιστον ανά δεκαετία.

2

Περιφερειακά Σχέδια για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) - Καταρτίζονται από τις Περιφέρειες και εγκρίνονται από τα οικεία Περιφερειακά Συμβούλια και αξιολογούνται ανά επταετία εάν θα αναθεωρηθούν.

3

Παρατηρητήριο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή: Συστήνεται από το Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας

4

Ρήτρα για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή: Όλοι οι τεχνικοί κανονισμοί, τα πρότυπα και προδιαγραφές αξιολογούνται για την ανθεκτικότητά τους έναντι της κλιματικής αλλαγής και, εφόσον απαιτείται, τροποποιούνται ή συμπληρώνονται κατάλληλα

5

Εθνικό Συμβούλιο Προσαρμογής Στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠ) – Επανασύσταση από το Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας

5.

Προτεινόμενα Μέτρα

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Κλείσιμο όλων των λιγνιτικών μονάδων το αργότερο 31.12.2028 με ρήτρα επανεξέτασης το 2023 (με σκοπό την επίσπευση), υπό την προϋπόθεση της διασφάλισης της επάρκειας ισχύος και της ασφάλειας εφοδιασμού

Δημοτικά Σχέδια Μείωσης Εκπομπών Διοξειδίου του Άνθρακα (ΔηΣΜΕΔΑ)

- ✓ Καταρτίζεται κατ' ελάχιστον κάθε πενταετία από το Δήμο (έναρξη 1-1-2023)
- ✓ Εγκρίνεται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου
- ✓ Παρακολουθείται με ετήσια έκθεση προόδου
- ✓ Η υποβολή του είναι προϋπόθεση για τη χρηματοδότηση του Δήμου για προγράμματα στον τομέα της εξοικονόμησης ενέργειας και της κλιματικής αλλαγής

Θέτει στόχο μείωσης εκπομπών CO₂ κατ' ελάχιστον 10% για το έτος 2025 και 30% για το έτος 2030, σε σύγκριση με το έτος βάσης 2019.

- ✓ Διερευνά, προσδιορίζει και ιεραρχεί τεκμηριωμένα τα απαραίτητα μέτρα και δράσεις για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (συμβατό με το ΕΣΕΚ – λαμβάνει υπόψη του ΣΕΑΚ)
- ✓ Περιλαμβάνει την απογραφή και τους στόχους μείωσης εκπομπών CO₂ για τον εξοπλισμό και τις υποδομές τους
- ✓ Περιλαμβάνει αναλυτική απογραφή των ενεργειακών καταναλώσεων και εκπομπών CO₂ για:
 - τα κτίρια,
 - τις κοινωφελείς εγκαταστάσεις όπως αθλητισμού και πολιτισμού,
 - τον φωτισμό δημοτικών οδών και κοινόχρηστων χώρων,
 - τις δημοτικές εγκαταστάσεις ύδρευσης, αποχέτευσης, άρδευσης
 - τα δημοτικά οχήματα.

Μέτρα προώθησης των οχημάτων μηδενικών εκπομπών

1

Από το 2025 υποχρεωτικά όλα τα νέα ταξί και το 1/3 των νέων ενοικιαζόμενων ΙΧ στην Περιφέρεια Αττικής και στο Νομό Θεσσαλονίκης είναι υποχρεωτικά μηδενικών εκπομπών. Εξαιρούνται οι νησιωτικοί Δήμοι. Το αργότερο έως το τέλος του 2023, επανεξετάζεται η καταληκτική ημερομηνία καθώς και η δυνατότητα επέκτασης του μέτρου σε άλλες περιοχές με κριτήριο την επαρκή διαθεσιμότητα σταθμών φόρτισης.

2

Από το 2023 το 1/4 των νέων εταιρικών ΙΧ θα είναι αμιγώς ηλεκτρικά ή υβριδικά έως 50γρ CO₂/χλμ.

3

Από το 2030 απαγορεύεται η πώληση καινούργιων επιβατικών οχημάτων και ελαφρών επαγγελματικών οχήματα με κινητήρες εσωτερική καύσης.

Μέτρα για τη μείωση των εκπομπών θερμοκηπιακών αερίων από τα κτίρια

1 Από το 2023, απαγορεύεται η εγκατάσταση καυστήρων πετρελαίου θέρμανσης όπου υπάρχει επαρκές διαθέσιμο δίκτυο Φ/Α. Κατ' εξαίρεση, σε υφιστάμενα κτίρια επιτρέπεται η αντικατάσταση υφιστάμενου λέβητα.

2 Από το 2025 απαγορεύεται η εγκατάσταση καυστήρων πετρελαίου θέρμανσης

3 Από το 2030 απαγορεύεται η χρήση καυστήρων πετρελαίου θέρμανσης

4 Από το 2023, σε όλα τα νέα κτίρια πλην κατοικιών και ξενοδοχείων με κάλυψη > 500 τ.μ. τοποθετούνται υποχρεωτικά σε τουλάχιστον 30% της κάλυψης φωτοβολταϊκά. Δυνατότητα εξαιρέσεων ορισμένων κατηγοριών.

5 Από το 2023 και μετά, στο ΣΕΑΚ της παρ. 12 του άρθρου 7 του ν. 4342/2015 συμπεριλαμβάνεται ο υπολογισμός του ανθρακικού αποτυπώματος των κτιρίων σύμφωνα με το πρότυπο ISO 14064-1:2018.

Μέτρα για την Ενδυνάμωση της διάστασης του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής στις Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

Από το 2023, τα έργα και δραστηριότητες των επιχειρήσεων των κατηγοριών: συστήματα περιβαλλοντικών υποδομών, τουριστικές εγκαταστάσεις και έργα αστικής ανάπτυξης κτιριακού τομέα αθλητισμού και αναψυχής, πτηνοκτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, υδατοκαλλιέργειες, βιομηχανικές δραστηριότητες και συναφείς εγκαταστάσεις

υποχρεούνται σε κατ' ελάχιστον μείωση εκπομπών θερμοκηπιακών αερίων 30% έως το 2030 σε σχέση με το 2022, αναγόμενα στην κατάλληλη μονάδα προϊόντος/έργου, ανάλογα με το είδος της δραστηριότητας.

Δυνατότητα αντιστάθμισης με φυτεύσεις/δασώσεις, πράσινα πιστοποιητικά κλπ.

- I. Η πραγματοποίηση των ελέγχων όλων των εγκαταστάσεων ανατίθεται από το φορέα εκμετάλλευσης εγκατάστασης, σε επαληθευτή (φυσικό ή νομικό πρόσωπο) ο οποίος είναι επίσημα αναγνωρισμένος
- II. Σε περίπτωση μη επίτευξης του στόχου μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που προβλέπεται στην ΑΕΠΟ επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο αναλογικό της απόκλισης από το στόχο το οποίο δεν υπερβαίνει το 0,5% των ετήσιων εσόδων της εταιρίας.

Μέτρα για τη μείωση των εκπομπών θερμοκηπιακών αερίων από επιχειρήσεις

Έως την 31η Μαρτίου 2023:

Οι επιχειρήσεις οι οποίες είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο, τα πιστωτικά ιδρύματα, οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις, οι επιχειρήσεις επενδύσεων, οι επιχειρήσεις σταθερής και κινητής τηλεφωνίας, οι εταιρίες ύδρευσης και αποχέτευσης, οι εταιρίες ταχυμεταφορών, οι επιχειρήσεις παροχής ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, οι αλυσίδες λιανεμπορίου που απασχολούν πάνω από 500 εργαζόμενους και οι επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών της εφοδιαστικής αλυσίδας

υποβάλλουν σε δημόσια προσβάσιμη ηλεκτρονική βάση δεδομένων του ΟΦΥΠΕΚΑ έκθεση σχετικά με το ανθρακικό τους αποτύπωμα για το έτος αναφοράς 2022. Στην έκθεση συμπεριλαμβάνονται εθελοντικοί στόχοι και δράσεις μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Η έκθεση επικαιροποιείται ετησίως.

- I. Η πραγματοποίηση των ελέγχων όλων των εγκαταστάσεων ανατίθεται από το φορέα εκμετάλλευσης εγκατάστασης, σε επαληθευτή (φυσικό ή νομικό πρόσωπο) ο οποίος είναι επίσημα αναγνωρισμένος.
- II. Σε περίπτωση μη έγκαιρης υποβολής της έκθεσης επιβάλλεται πρόστιμο 100€ για κάθε μέρα καθυστέρησης. Το πρόστιμο δεν υπερβαίνει το 0,1% επί των ετήσιων ακαθάριστων εσόδων του φορέα του έργου ή της δραστηριότητας.

Μέτρα για απανθρακοποίηση μη διασυνδεδεμένων νησιών

- Μείωση των εκπομπών CO₂ των μη διασυνδεδεμένων νησιών κατά 80% έως το 2030 σε σχέση με το 2019
 - Απαγόρευση μαζούτ στα μη διασυνδεδεμένα νησιά το 2030
- Πρωτοβουλία Gr-ECO islands και άλλες παρεμφερείς

Μέτρα για τη Ασφάλιση κινδύνου από την κλιματική αλλαγή

Από το 2025 όλα τα νέα κτίρια που βρίσκονται σε ζώνες υψηλής τρωτότητας ασφαλιζονται υποχρεωτικά. Η ύπαρξη ασφαλιστηρίου συμβολαίου αποτελεί προϋπόθεση για την ηλεκτροδότηση του κτιρίου.

Ως ζώνες υψηλής τρωτότητας θεωρούνται οι περιοχές που βρίσκονται:

- α. σε ζώνες δυνητικά υψηλού κινδύνου πλημμύρας όπως αποτυπώνονται στους χάρτες επικινδυνότητας πλημμύρας και εμπίπτουν στο σενάριο πλημμύρας υψηλής πιθανότητας,
- β. πλησίον δασικών περιοχών που χαρακτηρίζονται από υψηλό κίνδυνο πυρκαγιάς. Οι περιοχές αυτές καθορίζονται με απόφαση του ΓΔ Δασών λαμβάνοντας υπόψη το είδος της δασικής βλάστησης, την πυκνότητά της, την απόσταση από τα κτίρια και τις κλιματολογικές συνθήκες της περιοχής.

6.

Έσοδα
Κίνητρα
Παρακολούθηση
Διακυβέρνηση

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Για την αξιολόγηση των επενδυτικών προτάσεων από το δημόσιο λαμβάνονται υπόψη ο Ευρ. Κανονισμός 2020/852 της Ταξονομίας και το ανθρακικό αποτύπωμα της εγκατάστασης σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (για τις βιομηχανίες που είναι ενταγμένες στο Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών και υπόκεινται σε διαρροή άνθρακα)

Διπλασιασμός αποσβέσεων για τις επενδύσεις που συμβάλλουν σημαντικά στο μετριασμό της κλιματικής αλλαγής

Μηχανισμός Παρακολούθησης & Εκθέσεις προόδου

Ορίζονται ετήσιες εκθέσεις προόδου της πορείας επίτευξης των στόχων ανά τομέα της οικονομίας και σχετιζόμενων δαπανών:

- ✓ Εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, συνολικά και ανά τομέα
- ✓ Αποτίμηση ετήσιας προόδου ως προς τομεακούς προϋπολογισμούς άνθρακα
- ✓ Προβλέψεις εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, συνολικά & ανά τομέα
- ✓ Περιγραφή δράσεων & προόδου σε σχέση με την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή
- ✓ Εκτίμηση του ύψους των απαιτούμενων επενδύσεων για μετριασμό και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή ανά τομέα
- ✓ Προτάσεις προς την εθνική αντιπροσωπεία για διορθωτικές κινήσεις και μέτρα στην άσκηση της κλιματικής πολιτικής

Διυπουργική Επιτροπή, με στόχο:

- οτον συντονισμό της κυβερνητικής δράσης
- οτην ετήσια καταγραφή εκπομπών ανά τομέα, προβλέψεις
- οτην κατάρτιση 5ετών τομεακών προϋπολογισμών άνθρακα

Συμβούλιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή, που:

- οφροντίζει για την Ετήσια καταγραφή δράσεων προσαρμογής
- οκαταθέτει προτάσεις για την επόμενη περίοδο με την εκτίμηση κόστους
- οεισηγείται προς την Κυβέρνηση σχετικά με τρωτότητα κάθε 5 χρόνια

Εθνική Επιστημονική Επιτροπή για την Κλιματική Αλλαγή, που:

- ολειτουργεί ως επιστημονικός και τεχνικός σύμβουλος της Πολιτείας

Ευχαριστώ πολύ